

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2020/2021

Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej

Kierunek studiów: Elektrotechnika i Automatyka

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: niestacjonarne

Kod kierunku: E_3_4

Stopień studiów: II

Specjalności: Elektroenergetyka, Elektryczne urządzenia sterowania, Informatyczne systemy automatyki, Monitoring i diagnostyka układów elektrycznych, Współczesne systemy trakcji elektrycznej

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Polowe modelowanie układów elektromagnetycznych
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	
KOD PRZEDMIOTU	WIEiK EIA oIIN PW5 20/21
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty wybieralne
LICZBA PUNKTÓW ECTS	3.00
SEMESTRY	2

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁADY	ĆWICZENIA	LABORATORIA	LABORATORIA KOMPUTERO- WE	PROJEKTY	
2	15	0	0	12	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Powtórzenie i pogłębienie wiedzy z teorii pola elektromagnetycznego

Cel 2 Przekazanie wiedzy na temat modelowania pól elektrycznych, magnetycznych, stałych i zmiennych w maszynach i urządzeniach elektrycznych

Cel 3 Nabycie umiejętności stosowania modelowania polowego w projektowaniu urządzeń elektrycznych i ocenie ich oddziaływania na środowisko

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

- 1 Znajomość podstaw elektryczności i magnetyzmu oraz konstrukcji maszyn i urządzeń elektrycznych
- 2 Znajomość analitycznych i numerycznych metod wyznaczania rozkładów pól elektrycznych i magnetycznych w elementarnych układach

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza znajomość zaawansowanego opisu matematycznego pola elektromagnetycznego

EK2 Wiedza wiedza o sposobach formułowania polowych modeli układów elektromagnetycznych

EK3 Umiejętności umiejętność stosowania zaawansowanych metod polowych w obliczeniach inżynierskich

EK4 Umiejętności umiejętność modelowania pól rozproszonych w otoczeniu urządzeń elektrycznych

EK5 Kompetencje społeczne znajomość rozkładów pól elektromagnetycznych w typowych urządzeniach elektrycznych i ich oddziaływania na środowisko

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Elementy obwodów magnetycznych maszyn i urządzeń elektrycznych. Charakterystyka zjawisk fizycznych i efektów ubocznych. Klasyfikacja pól ze względu na rodzaj, środowisko, zmienność w czasie, Wielkości wektorowe i skalarne stosowane w opisie pól. W2	1
W2	Opis całkowity i różniczkowy pól statycznych. Przykłady analitycznego obliczania rozkładów pola elektrostatycznego, pola prądu stacjonarnego oraz pola magnetostatycznego w typowych układach.	2
W3	Analityczne metody rozwiązywania obwodów magnetycznych liniowych i nieliniowych. Obwody magnetyczne z magnesami trwałymi	1
W4	Przegląd numerycznych metod wyznaczania rozkładów pola magnetostatycznego. Obliczenia rozkładu przestrzennego sił elektromagnetycznych. Algorytmy obliczające wielkości całkowite pola niezbędne do obliczania indukcyjnych parametrów modeli obwodowych.	2
W5	Struktury równań pola rozwiązywanych metodą elementów skończonych Prezentacja wybranych wyników modelowania pola magnetostatycznego w transformatorach i maszynach wirujących	2

WYKŁADY		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W6	Równania elektromagnetycznego pola harmonicznego (okresowo zmiennego) w dziedzinie zespolonej. Wpływ środowiska na równania i rozkład pola. W9 Charakterystyka programów do wyznaczania rozkładów pól harmonicznych przy wymuszeniach prądowych i napięciowych. Sposoby przedstawiania wyników obliczeń	2
W7	Ilustracje pól harmonicznych wzbudzanych w liniach przesyłowych i w urządzeniach elektroenergetycznych.	1
W8	Metody modelowania nieliniowości magnetycznej. Efekty występujące w przewodnikach masywnych. Obliczanie strat wiropędowych	2
W9	Struktury polowo-obwodowych modeli maszyn elektrycznych. Metody uwzględniania ruchu.	1
W10	Prezentacja wybranych wyników obliczeń przy użyciu modeli polowo obwodowych.	1

LABORATORIA KOMPUTEROWE		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
K1	Badania symulacyjne efektów wywołanych nieliniowością magnetyczną rdzenia w transformatorze jednofazowym.	3
K2	Stosowanie warunków brzegowych w modelowaniu pola magnetycznego w transformatorze i w przetworniku elektromechanicznym	3
K3	Wyznaczanie widma rozkładu pola magnetycznego w szczelinie maszyny elektrycznej.	3
K4	Wyznaczanie napięcia i momentu elektromagnetycznego w prądnicy synchronicznej z magnesami trwałymi na podstawie wyników obliczeń polowych.	3

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Udostępnione skróty wykładów w wersji elektronicznej

N2 Wykłady z prezentacjami

N3 Instrukcje i wzorcowe programy do ćwiczeń

N4 Ćwiczenia laboratoryjne

N5 Konsultacje

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	27
Konsultacje przedmiotowe	4
Egzaminy i zaliczenia w sesji	6
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	25
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	25
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	87
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3.00

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych

F2 Kolokwium sprawdzające wiedzę z wykładów

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Średnia ważona ocen formułujących

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 Uzyskanie pozytywnych ocen formułujących

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 2.0	x
NA OCENĘ 3.0	zna i rozumie różniczkową postać równań pola elektromagnetycznego
NA OCENĘ 3.5	x

NA OCENĘ 4.0	potrafi podać rozwiniętą postać różniczkowych równań pola elektromagnetycznego
NA OCENĘ 4.5	x
NA OCENĘ 5.0	potrafi zapisać równania pola dla konkretnego obiektu w odpowiednio dobranym układzie współrzędnych
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 2.0	x
NA OCENĘ 3.0	zna sposoby formułowania modelu polowego w standardowym pakiecie do obliczeń polowych
NA OCENĘ 3.5	x
NA OCENĘ 4.0	zna i rozumie algorytmy obliczeń wielkości całkowych pola na podstawie jego rozkładu
NA OCENĘ 4.5	x
NA OCENĘ 5.0	potrafi przedstawić istotne etapy metody elementów skończonych
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 2.0	x
NA OCENĘ 3.0	potrafi zinterpretować rozkład pola magnetycznego w urządzeniu elektrycznym otrzymany w wyniku obliczeń modelowych
NA OCENĘ 3.5	x
NA OCENĘ 4.0	zna sposoby modyfikacji modelu i procesu obliczeń w celu uwzględnienia dodatkowych właściwości (nieliniowość, magnesy trwałe)
NA OCENĘ 4.5	x
NA OCENĘ 5.0	potrafi sformułować cykl obliczeń polowych w celu zaprojektowania obwodu magnetycznego o zadanych parametrach
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 2.0	x
NA OCENĘ 3.0	zna rodzaje pól rozproszonych i potrafi zaproponować sposoby ich wyznaczenia
NA OCENĘ 3.5	x
NA OCENĘ 4.0	umie ustalić warunki brzegowe i zinterpretować otrzymane rozwiązanie
NA OCENĘ 4.5	x
NA OCENĘ 5.0	potrafi wskazać sposoby zmiany rozkładu pola i potwierdzić je praktycznymi wynikami

EFEKT KSZTAŁCENIA 5	
NA OCENĘ 2.0	x
NA OCENĘ 3.0	Zna jakościowo rozkłady pola elektromagnetycznego w typowych urządzeniach elektrycznych.
NA OCENĘ 3.5	x
NA OCENĘ 4.0	Zna dopuszczalne poziomy natężenia pól w otoczeniu urządzeń elektrycznych zalecane normami
NA OCENĘ 4.5	x
NA OCENĘ 5.0	Porafi zaproponować działania inżynierskie ograniczające generację lub rozprzestrzenianie się pól szkodliwych dla otoczenia

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓLOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W02	Cel 1	W1 W2 W4 K1 K2 K4	N1 N2 N5	F2 P1
EK2	K_W02	Cel 2	W3 W5 W6 W7 W8	N1 N2 N3 N4 N5	F2 P1
EK3	K_W12	Cel 2 Cel 3	K1 K2 K3 K4	N3 N4 N5	F1 P1
EK4	K_U18	Cel 2 Cel 3	K1 K2 K3 K4	N1 N2 N3 N4 N5	F1 P1
EK5	K_U18	Cel 2 Cel 3	W6 W7 K1 K2 K3 K4	N1 N2 N3 N4 N5	F1 F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [2] | **Z.Piatek, P.Jabłoński** — *Teoria pola elektromagnetycznego*, Warszawa, 2015, WNT
- [3] | **M.Krakowski** — *Elektrotechnika teoretyczna tom 2, Pole elektromagnetyczne*, Warszawa, 1995, PWN
- [5] | **D.Meeker** — *FEMM - Finite Element Method Magnetics, User's Manual, ver. 4.2*, , 2018, [www.femm/info](http://www.femm.info)

[6] **L.Gołębiowski, S.Kulig** — *Metody numeryczne w technice*, Rzeszów, 2012, POLitechnika RZeszowska

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

[1] **B.Baron, D.Spalek** — *Wybrane problemy z teorii pola elektromagnetycznego*, Gliwice, 2006, Pol.Śląska

[2] **N.Bianchi** — *Electrical machine analysis using finite elements*, xx, 2005, CRC Press

[3] **A.Warzecha** — *Wielowymiarowe charakterystyki magnesowania w modelach obwodowych maszyn elektrycznych*, Kraków, 2010, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej

[4] **W.Mazgaj** — *Wyznaczanie rozkładu pola magnetycznego w materiałach magnetycznie miękkich z uwzględnieniem histerezy i anizotropii*, Kraków, 2010, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej

[5] **Matlab** — *Partial Differential Equation Toolbox*, , 2019, <https://www.mathworks.com/help/pde/examples.html>

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr hab. inż. Prof PK Adam Warzecha (kontakt: adam.warzecha@pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

1 dr hab.inż. Adam Warzecha (kontakt: adam.warzecha@pk.edu.pl)

2 mgr inż. Michał Sierzega (kontakt: michal.sierzega@pk.edu.pl)

3 dr hab.inż Witold Mazgaj (kontakt: witold.mazgaj@pk.edu.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejsowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....